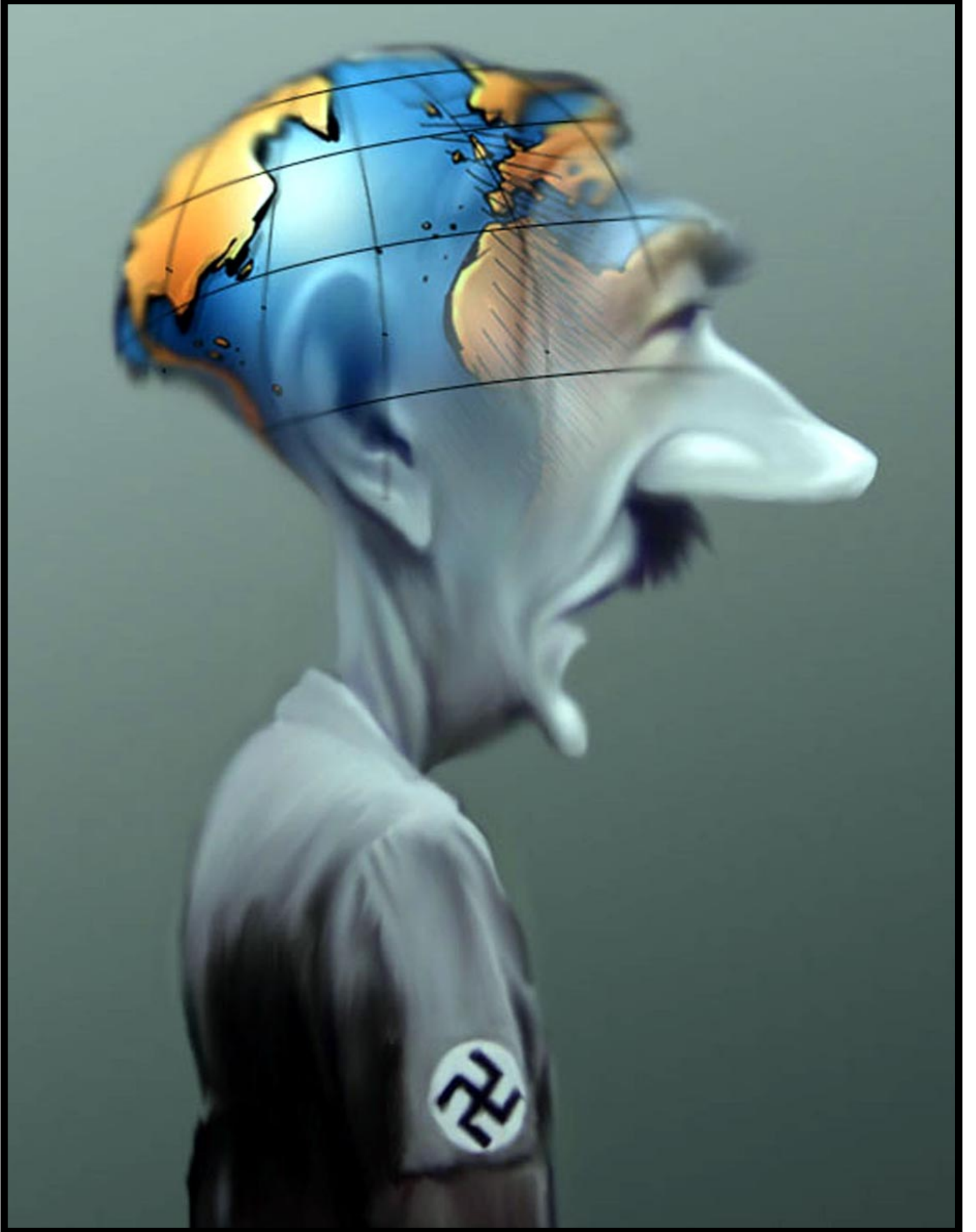

YENİ AKREP

ULUSLARARASI KARİKATÜR VE MİZAH DERGİSİ (ARALIK 2003) YIL:2 SAYI:17

CARICATUR BY: MARIO MAGNATTI (ITALIA)

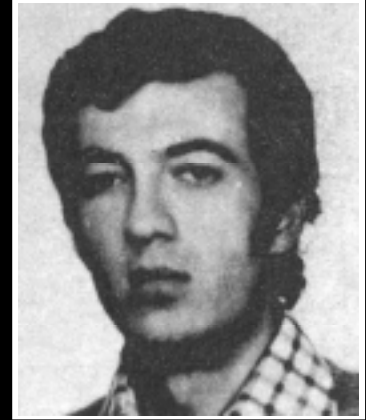
Türkiye Karikatürcüler Derneği Yönetim Kurulu Üyesi **CEM KENAN ÖNGÜ VEFAT ETTİ**

(Türkiye) Karikatür Emekçisi ve Türkiye Karikatürcüler Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Cem Kenan Öngü, tutulmuş olduğu rahatsızlıktan kurtulamayarak, 25 Kasım 2003 tarihinde vefat etti...

Cem Kenan Öngü'nün vefatı nedeniyle, 26 Kasım 2003 tarihinde, Türkiye Karikatürcüler Derneği'nde bir anma töreni düzenlenmiştir...

Cem Kenan Öngü'nün cenazesi, İstanbul'daki Kocamustafapaşa Sümbülefendi Camii'nde kılınan cenaze namazının ardından, Kozlu Kabristanlığı'nda (İstanbul) toprağa verilmiştir...

Cem Kenan Öngü'nün cenaze töreninde, Türkiye Karikatürcüler Derneği yetkilileri, Öngü Ailesi ve kalabalık bir çizer topluluğu hazır bulunmuştur...

Cem Kenan Öngü, 1951 yılında Türkiye'nin Malatya'da şehrinde doğdu...

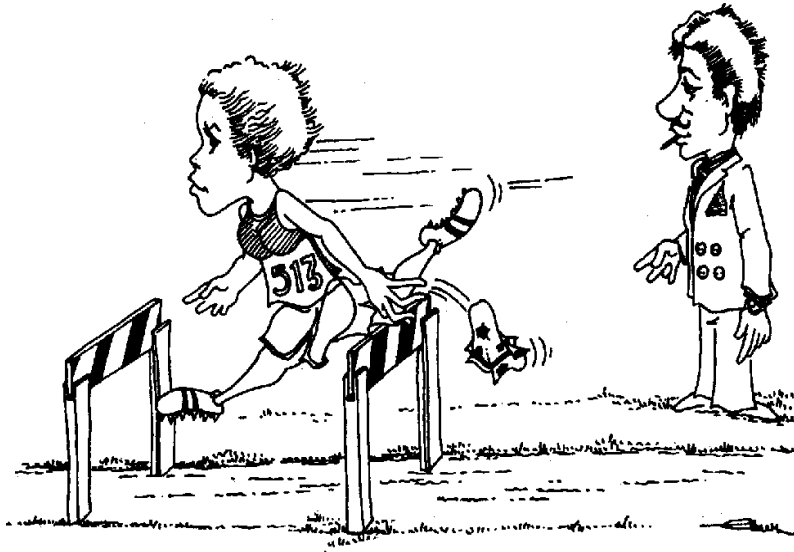
Maliye Muhasebe Yüksek Okulu'ndan mezun oldu...

1975 yılında ilk kişisel karikatür sergisini İstanbul'da açtı.

"Kemikzadeler" isimli karikatür albümü 1980 yılında, kısa bir süre önce ise "Delegem Sarı Bağlar" isimli ikinci kişisel karikatür albümünü yayımladı...

Katıldığı yurtiçi ve yurtdışı karikatür yarışmalarda birçok ödülleri kazandı.

Cem Kenan Öngü, evli ve iki çocuk babasıydı...

BAŞSAĞLIĞI

Türkiye Karikatürcüler Derneği
Yönetim Kurulu Üyesi

Cem Kenan Öngü'nün
vefatını büyük bir üzüntü ile
öğrenmiş bulunuyoruz...

Merhuma Tanrı'dan rahmet,
yaslı ailesine

başsağlığı dileriz.

**Kıbrıs Türk
Karikatürcüler Derneği
Yönetim Kurulu**

BAŞSAĞLIĞI

Karikatür Emekçisi
Osman Turhan'ın oğlu
İbrahim Turhan'ın

vefatını büyük bir üzüntü ile
öğrenmiş bulunuyoruz...

Merhuma Tanrı'dan rahmet,
yaslı ailesine

başsağlığı dileriz.

**Kıbrıs Türk
Karikatürcüler Derneği
Yönetim Kurulu**

BEING A CARTOONIST IN TURKISH PRISONS

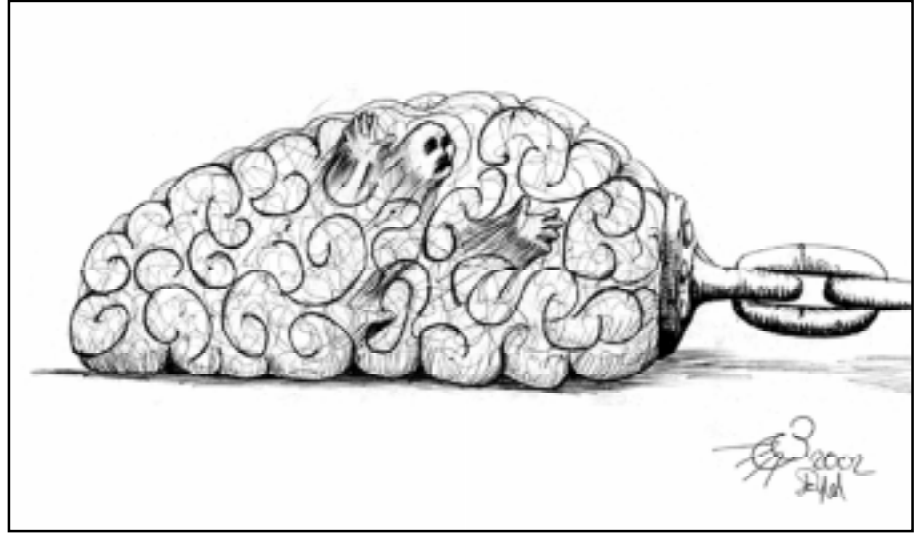
LALE GÜNEL

The Turkish prisons have never been prisons where international rules are applied, respectful to human rights. Particularly political prisoners have continuously been suppressed and their rights were taken away from them. Sometimes this led the way to deaths. Political prisoners always had to pay a price to get their rights. The government developed the F-type prison project to take off their rights and to prevent the solidarity between political prisoners. This highly appreciated project had no other purpose than to isolate them from the world and each other. Thus, a hunger strike started in 2000. The police and military forces carried out an operation on 19 December 2000 in all prisons to end the strike and to transfer the political prisoners to F-type death prisons. 28 prisoners were dead in the operation, and hundreds were wounded. The prisoners were transferred to the F-types but the hunger strike continued. The government did not accept their demands in spite of the hunger strike. In this hunger strike, still going on at the moment, 107 prisoners have died.

In fact, the prisoners in the prisons called F-type are living under the heaviest isolation conditions. This isolation from people, life, social sharing disrupts their mental health; they encounter seeing and hearing difficulties. Solitary confinement destroys their social features. They are not allowed to see anyone but 1 or 2. The rooms they live in are 9 square meters; so is ventilation. Their mail is seized as desired and not delivered. He prices in the canteen are very high. Their nutrition is insufficient. The lawyers encounter difficulties in seeing their clients.

Encountering so many difficulties in meeting the most ordinary human necessities, being an artist in F-type prisons means living through greater problems. Bülent Han is a caricaturist and he has been in the Sincan F-type prison for three years. Han was arrested 11 years ago for political reasons and took up drawing caricatures in prison. He was in prison when he opened

His first exhibition. He participated exhibitions on human rights, democracy, prison; some of his works were published in newspapers. In the Musa Anter Journalism Competition held last year, he was awarded a mention in the

caricature category. He still continues to draw caricatures and participates in international competitions from the prison.

Working conditions in E-type prisons were relatively more comfortable for Han, but after transfer to the F-type his studies stopped. He was not given drawing utensils, paint. Only ballpoint pen and paper was allowed. This implementation is still going on. The materials sent from outside are seized claiming to be banned. Serious hindrances are raised against the caricatures

He draws. For examples, if a caricature he wants to send outside is deemed to be "inconvenient", it is returned back to Han. What's more, last year, the prison committee decided to destroy his 6 caricatures and these caricatures were burned. When a

caricature of him criticizing the government was returned to him, he showed them the caricatures in daily newspapers; the answer was, "They can draw, you cannot". In addition, the molding studies he made by wetting newspapers were seized without any grounds. In shorter words, his humanistic and artistic activities, with which he finds a meaning to himself, with which he contacts the outside world, overcoming the walls of his cell, are being hindered. Despite all these, Han continues to draw and develop himself. He tries to break the isolation and confinement that stops human feelings, thoughts, and personality by working. However, the isolation and confinement in F-type prisons is a very grave problem that has to be addressed, and it transforms into censoring and art enmity when a caricaturist is the subject.

KIBRISLI SANATÇILAR DERNEĞİ "1. PAN-CYPRİAN SERGİSİ"NDE KIBRISLI KARİKATÜRCÜLERİN ESERLERİ DE YER ALDI

(Kıbrıs) Bir süre önce kurulan Kıbrıslı Sanatçılar Derneği, 30 Ekim-02 Kasım 2003 tarihleri arasında Lefkoşa'da, 07-09 Kasım 2003 tarihleri arasında ise Mağusa'da resim, karikatür, fotoğraf, seramik, heykel ve mozaik sanatçılarının eserlerinden oluşan iki ayrı "1. Pan-Cyprian Sergisi" gerçekleştirmiştir...

Kıbrıs'ın her iki kesiminde karma bir sergi olarak gerçekleştirilmesi amaçlanan "1. Pan-Cyprian Sergisi", Faşist Denktaş Rejimi'nin engellemesi nedeniyle, Kıbrıs'ın Türk ve Rum kesimlerinde açılan iki ayrı sergide yer almış ve Kıbrıslı Rum sanatçıların eserleri Lefkoşa'daki "Eğlence Belediyesi Sanat Galerisi'nde", Kıbrıslı Türk sanatçıların eserleri ise Mağusa'daki "Mağusa Belediyesi-Osman Gökçe Sergi Salonu'nda sergilenmiştir...

"1. Pancyprian Karma Sergileri"nde karikatürleri yer alan Kıbrıslı çizimler şunlardır: M. Serhan Gazioğlu, Bertan Soyer, Yorgos Stasinou, Hüseyin Çakmak, Musa Kayra...

SİNOPLU KARİKATÜRCÜLERİN ÜÇ YIL HAPİS İSTEMİYLE YARGILANMALARI ALELEN DEVAM EDİYOR...

(Türkiye) 5-9 Haziran 2001 tarihleri arasında Sinop'un "Boyabat Halk Kütüphanesi"nde açtıkları karikatür sergisinde karikatürlerine el konulan ve gözaltında tutulan karikatür sanatçıları Seyit Saatçi ile Aşkın Ayrancıoğlu'nun 3 yıl hapis istemiyle yargılanmalarına devam edildi...

"Boyabat Asliye Ceza Mahkemesi"nde 13 Kasım 2003 Perşembe günü yapılan duruşmada, sanatçıların yargılanan karikatürlerinde "Emniyet Kuvvetlerini Alenen Tahkir ve Tezyif" suçu işleyip işlemediklerini saptamak için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan istenen bilirkişi raporu gelmediğinden gelecek duruşmanın 29 Ocak 2004 tarihinde yapılmasına karar verildi...

DÜNYA KARİKATÜR SANATINDAN BİR PORTRİ PETER NIEUWENDIJK (HOLLANDA)

İZEL ROZENTAL

Aynı zamanda eğitmen, heykeltıraş, ressam, yayıncı ve organizatörsünüz, neden karikatür çizmeye başladınız?

17 yaşında resim yapıyor, fotoğrafçı olarak çalışıyor, ilk şiirlerimi yayınlıyordum. 19umda evli ve bir çocukluydum. Yaşamak için öğretmenlik yapmaya başladım.

60'larda karikatürlere çok ilgi duyuyordum. Gazete ve dergilerde beğendiğim karikatürleri kesiyor, biriktiriyordum. Ama kendim çizmeyi hiç düşünmemiştim.

80'lerin başında, açmış olduğum bir sergi sırasında, yapıtlarımdaki mizahı eleştiren ve neden karikatür çizmediğimi soran bir meslekdaşıma verdiğim "Sanat'ı bu kadar ciddiye almayın, O'na daha fazla mizah katın" yanıtı hayat boyu sloganım oldu.

Ardından Belçika ve Üsküp'te düzenlenen karikatür festivallerine katıldım. Sanat ve karikatürün ne denli iç içe olduğunu bu festivaller esnasında gözlemledim. Ve o andan itibaren 'grafik mizah' yapmaya başladım.

Yani sizi karikatürcü yerine 'grafik mizah sanatçısı' diye mi adlandırmamız gerekir?

Doğru, karikatür "ötesi"yim. Resimlerle, kelimelerle, şekillerle oynuyorum. Bana komik gelen pek çok durum ve konuyla karşılaşıyorum. Yoksa bile, onları gülünçleştirmek için kendimden birşeyler katıyorum. "Grafik mizah sanatçısı" diyebiliriz, daha doğrusu işlerinde mizaha sıkça başvuran bir "sanatçı" diyelim!

Tarzınızı nasıl tanımlıyorsunuz? Sizce hangisi önde gelmeli: şekil, teknik ya da mizah unsuru?

"Grafikle Mizah"/"Grafikle Hiciv" Karikatürlere, baskılara, heykellere ve kutulara verdiğim ad bu. Şekil ve mizah içerik bir numaradadır, yani fikir. Resimlere gelince, onlar sadece 'Sanat'tır!

İyi bir karikatürü nasıl tanımlarsınız?

Saçmalık, tanışıklık ve sürpriz; karikatür için gerekli üç unsurdur ve iyi bir karikatürde sıkça bir araya gelirler. Karikatürcü sadece konuya değinir, izleyici ise yorumlar.

Ö Z G E Ç M İ Ş

1946 yılında Amsterdam'da doğdum.

İlk evliliğimi 1965, ikincisini 1985 yılında gerçekleştirdim. Şu anda Peggy Crince Le Roy adlı bir cam ürünleri tasarım sanatçısının hayat arkadaşlığını yapmaktayım.

İlk evliliğimden bir erkek evlât (şu an 39 yaşında), ikinci evliliğimden ise bir ev miras kaldı!

1966-1996 yılları arasında dilbilgisi ve sanat öğretmenliği yaptım.

1986 yılından bu yana Amsterdam'a 25 km mesafede, lüle bahçeleri ile deniz arasına sıkışmış küçük Hillegom kasabasında yaşamaktayım.

Evrenselim. Yazar, şair, ressam, heykeltıraş, karikatürcü, organizatör, yayımcı, derleyici, 50'yi aşkın dünya ülkesini görmüş bir gezgin, konuşmacı, satranç oyuncusu ve dalgacıyım...

Eserlerim, 1965 yılından bu yana Danimarka, Almanya, Fransa, Belçika, Kanada, Türkiye ve ABD'de sergilendi.

Karikatürcü olarak çok sayıda ödül ve mansiyon kazandım, çeşitli festivallere katıldım.

28 karikatür albümü derleyip yayınladım. 18 karikatür festivali düzenledim. 2 sanat kitabı yayınladım. Dünyanın çeşitli ülkelerinde jüri üyesi olarak görev aldım. FECO (Karikatürcü Kuruluşları Federasyonu) genel sekreteriyim. Hollanda Karikatürcüler Demeği'nin başkanıyım. FECONews Magazine dergisinin editörüym. ARTBOOKS kitapevinin yayın yönetmeniyim.

Pek çok yarışma ve festival düzenlediniz, karikatür albümü derleyip yayınladınız. Karikatürle bu kadar ilgilenmenizin nedeni nedir? Bu uğraşı gerçek bir iş alanı olarak görüyor musunuz, yani açıkçası karikatür işinden para kazanabiliyor musunuz?

Böyle bir iş yapmak için insan biraz deli olmalı. Kan, ter ve gözyaşından (çn: 70'lerin pop-caz grubu Blod, Sweat& Tears'e gönderme) oluşan ağır bir yükür omuzlarındaki, fakat yine de seviyorum. Hollanda Karikatür Festivali'ni başlatmamın nedeni, gazete köşelerinde sıkışmış kalmış siyah-beyaz çizimlerin aynı zamanda birer sanat yapıtı olduklarını kanıtlamaktı. Karikatürün salt günlük olmadığını, çizgiyle eleştirmenin ötesinde birşey olduğunu göstermek istedim.

Bugüne dek derlediğim 26 karikatür albümünden yalnızca üç adedi tamamen tükendi. Sonuçta az da olsa kâr ettim ve bu kazancı sanat kitapları yayınlamak için harcadım. Fakat yakın bir gelecekte yeni karikatür festivalleri düzenleyeceğim.

2000 yılında, Türkiye'den birkaç karikatürcü dostumla birlikte Hollanda'da, Deventer kenti belediyesi için düzenlemiş olduğunuz festivale konuk olduk. O zaman karşılaştığınız bazı sorunları anımsıyorum; sponsorlarınız bazı karikatürlerde verilme istenen mesajlardan pek hoşnut kalmamışlardı. Bu tarz kavram sergilerini resmi makamların sponsorluğu altında düzenlemek biraz riskli değil mi?

Evet riskli. Özgürlüğü severim. Bu nedenle müdahaleci olmayan kuruluşların sponsorluğunu yeğlerim. Şayet bir kurum sorgusuz sualsiz projemi desteklemeyi kabul etmişse sorun çıkmaz zaten. Deventer sergisinin kısmî sponsoru Deventer Turizm Ofisi idi, ne serginin temasından ne de verilen mesajlardan dolayı sorun yaşadık. Hollanda Kültür Bakanlığı, hiç sorgulamadan konukların biletlerini karşıladı. Sorun, Türkiye temsilcisinden kaynaklandı.

Türkiye'den gelecek olan davetlilerin bilet ücretlerini ödemeyi ve açılışta Türk kahvesi ile Türk lokumu ikram etmeyi kabul etmişti. Sergiyi de kendisi açacaktı ama, sergi kataloğunu gördükten sonra katılmaktan ve katkılardan vazgeçti. Ona göre karikatürler yeterince komik değil, üstelik inciticiydi!

Başarı anahtarınız nedir? Başardınız mı?

yapıtlarından esinlendim. Ben çok genç yaşta resim sanatına esir düşen bir geçen yüzyıl çocuğuyum.

1956 yılında, henüz on yaşındayken, Amsterdam'da Çağdaş Sanatlar Müzesi'ni (Stedelijk Museum) ilk kez gezmiş ve üzerimde büyük bir etki yapmıştı.

Mondriaan'daki uyum, Wagemaker'deki geniş bakış açısı, Appel'in ifade tarzı ve Picasso'nun deformasyonları, tüm bunları işlerimde bir araya getirmeye çalışıyorum.

Çalışma tarzım ve ses tonum tipik Nieuwendijk'tir, kendi imzam.

Gücüm deformasyondan kaynaklanıyor. Ama asıl anlatmak istediğim açık ve yalın olmasına özen gösteriyorum. Şiir, aşk, ihtiras, mizah, felsefe ve kendimle alayışama yansıttığım motivasyonlarımdır. Kafamda dünya kadar fikir var. Kaosun içine huzur, varoluşa da renk katmaya çalışıyorum.

Kaosa huzur katmaktan kastınız nedir?

Yani "bir ara verin" demek istiyorum. Karmakarışık yaşantımızda bir "huzur arası" yaratmaya çalışıyorum. Resimlerime, çizimlerime, kutularıma bakan izleyici için bir huzur ve neşe arası yaratmaya çalışıyorum. Bunları oluşturma sürecinde ise kendi iç huzurumu yaratıyorum!

Kendinizi siyaset yelpazesinin neresinde tanımlarsınız? Tipik bir Hollandalı olduğunuzu varsayabilir miyiz?

Tipik Hollandalı'dan ziyade, Avrupalı'yım. Tamam, Rembrandt'ın, Vermeer'in, Van Gogh'un, Mondriaan'ın ülkesinden geliyorum ama milliyetçi miyim? Sporda evet! Sanatta, şimdi ve hep. Fakat siyasette, hayır (belki birazcık). 60'larda Barışçı Hareket Partisi'ne üyeydim. Bu parti bugün varlığını sürdürebilseydi onları hâlâ destekliyor olurum! Sanırım bugün eşitlik ilkelerine çok duyarlı bir sosyalistim.

Dünyamızda dengesizlikler sürüyor. Gerçekten kendimizi KENDİ dünyamızda hissedebiliyor muyuz? Öldürülen, işkence edilen, hapse atılan insanlar için gerçekten üzülmüyor muyuz? Konuşma, yazma, çizme özgürlüğü bizi ne kadar ilgilendiriyor?

Kahraman politikacılar? Belki iki üç kişi... Nelson Mandela'yı, Vaclav Havel'i, Gandhi'yi sayabiliyorum. Politikacıların pek çoğuna güvenmiyorum. Özgürlük, uğruna savaşmak istediğim yegâne kavram. Ama silahla değil, mizahla ve renkle!

Başarının 'altın anahtarı' yoktur. İyi bir dinleyici, düzenleyici, gözlemci, iletişimci olmak gerekir. 88 yaşına geldiğimde başardım diyebilmeyi umuyorum.

Kasım ayında İstanbul'da "Peep-Show, Çizimler-Kutular" adlı bir sergi açtınız: Kutular nedir?, "Peep-show" kavramını biraz açar mısınız?

Çocukken, ayakkabı kutularının içine resim yapardım (paper-panorama). Aile fertleri ile komşularımız 1 sent karşılığında, açtığım delikten kutunun içindekini izleyebilirlerdi. Gençliğimin peep-show'lardı bunlar! Şimdi tahtadan kutular yapıyorum: Yaşam kutuları, asker kutuları (savaş karşıtı), saygı kutuları... ve artık sadece akraba ve komşulara göstermiyorum, dünyaya açıyorum. Üç boyutlu, özel mesaj içeren, mizahla paketlenmiş kutular. Çünkü mizahı kullanarak parmakla işaret ettiğinizden çok daha fazlasını bir çırpıda gösterebiliyorsunuz.

Peep-show kışkırtıcı bir başlık... Peep-Show'lar ilk olarak 60'lı yıllarda, Amsterdam'daki meşhur red-light-district'te (seks mahallesi) başlamıştı. Pek çok kapalı penceresi olan bir odaya girdiğinizde, bir florin karşılığında seçtiğiniz pencerenin perdesi açılır ve birkaç dakika boyunca çıplak bir kadını gözletleme hakkına sahip olurdunuz.

Bu, serginizde çıplak kadınlar izleyeceğimiz anlamına mı geliyor?

Sizleri hayal kırıklığına uğratacağım için üzgünüm! Kimi kutuların içinde çıplak kadın vücudundan kısımlar algılayabilirsiniz, ama onun anlamı başka; çıplaklığı vurgulamak ya da şoke etmek için yapmadım, hikâyeyi bütünüyorlar.

Sergideki çizimler bölümünün büyük kısmı resim ustalarına saygı olarak düşünülmüş. Herhangi bir sanatçıdan etkilendiniz mi?

Bu seriye yeni başladım. Özellikle çok beğendiğim sanatçılar Renoir, Mondriaan, Van Gogh, Appel ve Picasso için çizdim. Elbette bu saydığım sanatçıların

ZEKİ BEYNER İLE SONBAHAR'DA BİR CUMARTESİ GÜNÜ

B. SADIK ALBAYRAK-HALİS DOKGÖZ-MEHMET GÖLEBATMAZ

Sevgili Zeki Beyner ile yıllar önce bir söyleşi yapmıştık... Söyleşi önce sevgili Gölebatmaz'ın sitesinde daha sonra ise Sol dergisinde yayınlanmıştı... Bu söyleşiyi Yeni Akrep dergisi aracılığıyla tekrardan yayınlayarak, Zeki Beyner ustayı ölüm yıldönümünde bir kez daha selamlamak istiyoruz...

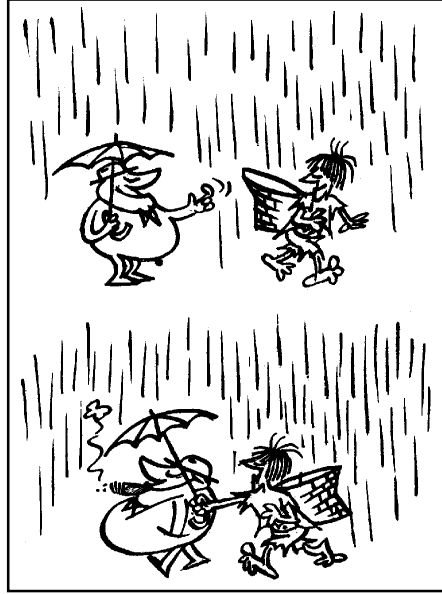
Halis Dokgöz

Zeki Beyner'in Basıncık'ta ki evini ziyaret ediyoruz. Deniz manzaralı yeşillikler içerisindeki 2-3 katlı evler arasında, 2 katlı bir evin bakımsız alt katında karşılıyor bizi ustamız. Evinde eski bir halı, somya ve üstünde bir yatak, gaz sobasının hemen yanında küçük bir çalışma masası ile yığıla kitap dikkatimizi çekiyor. Çalışma masasının üstünde elle yapıldığı belli olan bir floresan ışıklı düzenek ve masa lambası ile eski ve yeni çizgilerden oluşan karikatür tomarları görülüyor.

Bakımsız ve kutu gibi 2 odalı evinde karışık fakat kendince bir düzeni olduğunu gördüğümüz dünyasında üstadımız olanca birikimi ve ödünsüz tavrı ile sorularımıza başlama fırsatı bulamadan anlatmaya başlıyor. Politikadan, sanattan, karikatürden ve ilişkilerden, yani yaşama dair ne varsa. Söyleyecek çok sözü varmış ustamızın. Dileriz bu söyleşi diğer ustalarımızla yapılacak söyleşiler için bir başlangıç olur.

Karikatüre ne zaman ve nasıl başladınız?

Karikatüre 1956'da başladım. Ferit Öngören Hukuk'ta okuyordu. O zamanlar sosyal konuları işlerdim. "Zekisel Espri" diye bir şey olmuş. Tef dergisi vardı, Altan Erbulak yönetiyordu. İlk karikatürümü ona göturdüm. O zaman yazısız karikatür modası vardı. Yazısız karikatüre geçiş vardı. Zeytinburnu'nda gecekondu olayları vardı, gündüz yıkılıyor, gece yapılıyor. "Gece kondu, gündüz uçtu" diye bir karikatür çizmiştim. Bir bakkal fiyatlara bakıyor ve öylece kalıyordu. Altan Erbulak, karikatürlerime baktı ve "Bunlar karikatür değil. Yazısız olacak batıdaki gibi" dedi. Sonra Cumhuriyet'in başyazarı Abidin Daver'e gittim. Elif Naci vardı orada, ilgi gösterdi. "İçine kapanık ve çekingensin" dedi. Aldı karikatürlerimi Vahdet Gültekin'e göturdü. Vahdet Gültekin "çizgilerin zayıf ama esprilerin iyi, seni Akbaba dergisine, Selami beye göndereyim" dedi. Sabahı ipe çektim. Ertesi gün Akbaba'ya

KEŞKÖL-Ü FUKARA ALBÜMÜNDEN (1970)

gittim. Kapıyı kısa boylu birisi açtı. Karikatürlerimi gördü ve beğendiğini söyledi. "Selami bey bir daha getireyim mi?" dedim. "Ben, Aziz Nesin'im" dedi. Orada yatıp kalkıyormuş. O zamanlar polis tarafından aranıyordu ama takma isimle Akbaba'da yazıyordu. Sosyal konularda başarılı olduğumu söyledi ve "Ben, Yusuf Ziya ile görüşürüm" dedi. Ertesi gün gittiğimde, Yusuf Ziya ile konuştuğumu esprilerimin iyi olduğunu ama çizgilerimin biraz daha pişmesi gerektiğini söyledi. 15 yıl geçti orada, bunun 12 yılı kadrolu.

Karikatürde hep sosyal konuları işlediniz. Özellikle sefalet konuları hep ön plana çıkıyor. Yaşamınızdan mı kaynaklanıyor?

Tabi ki yaşadıklarım var ama karikatürde yaşayan bir olgu. Bazı şeyleri görüyorum. Çok fırsatlarda çıktı ama parayla işim olmadığı için kabul etmedim. Ben emekçiyim, işçi sınıfının içindeyim. Eskiden eve gelmiyordum, şimdi evden çıkamıyorum. Şimdilerde bir şarlatan var, Mehmet Ali Erbil, çok yakın dostum Sadettin Erbil'in oğlu. İşte bu da bir karikatür. Karikatürde doğaçlama diye bir şey yoktur. İlham perisini beklersen bir türlü gelmez. Karikatür düşünerek yapılan bir olgudur, daha doğrusu sanattır. Karikatür düşünce ürünü iledir. Espri tarzı, üslup ve çizgi atbaşı gitmelidir. Deseni varsa ressam oluyor, karikatürde bir düşünce bir fikir vardır, bir sentez ürünüdür doğaçlama kabul etmez. Bir bakış açınız olacak. Fransız Bosch var gerçekten evrensel bir çizer. Bir karikatürünü hatırladım, ihtiyarlığı anlatıyor. 2 kare, uzun bir yolda kadın

karşıya geçmeye çalışıyor, uzakta bir araba var ama kadın karşıya geçmekte karar veremiyor. İşte her zaman geçerli olan ölümsüz bir karikatür. Benim çizdiğim bir karikatürde de bir balonu fakir iki çocuk iki ipe tutuyorlar, paylaşımı anlatan bir çalışma. İnsani, sanatsal tarafı, gözlem ve algılama var. Eskiden sol vardı. Geri kalmış ülkelerde sol palazlanmıştı. Rus klasikleri fakirlikten sefaletten söz eder. İdeolojiler yok olabilir ama yapıtlar yaşar. Aslında sosyal konuları ilk işleyen Mim Uykusuz'dur, bu yüzden sefil olmu ve hapis yatmıştır. Yine, Yalçın Çetin ve Eflatun Nuri'de sosyal sorunları çizerlerdi. Cafer Zorlu sosyal konuları çizmesine karşın sağcı diye kabul edilmezdi. Oysa iyi bir insan ve çizerdir. Mim Uykusuz çok zor durumda kaldığı bir gün kimseden borç alamamış, bana geldi, bende de para yoktu, "Cafer'e git" dedim. Cafer elinde olanı vermiş ona. Cafer Zorlu, çizgisi, esprisi olan çizgi ustası ve yorumcusudur. Necmi Rıza, usta bir çizerdir ve usta işi yapıtlar vermiştir. 1940'lı yıllarda Cemal Nadir döneminde çizdikleri daha sosyaldır ve gerçekten bir ekol sanatçısıdır. Oğuz Aral'a, Cemal Nadir'in eserlerini ölüm yıldönümlerinde yayınlayın diye bir öneri getirdim. "Gır Gır mizah dergisi mezarlık mı? Benim okuyucuya saygım var" dedi. Mim Uykusuz Akbaba'da kadrosuz olarak 500 Liraya çalışıyordu. Bir gün 2 vinyet yapmasını istiyorlar, yapmam diyor, ek para istiyor, ilkelerinden asla ödün vermezdi. Gır Gır'a 10 bin Liraya transfer oldu, tam rahat yaşayacakken kanserden öldü. Onurlu ve iyi bir ustaydı. Van Gogh'un da başına gelmiş, şimdi eserlerine paha biçilemiyor. Bir Fikret Mualla sefilleri oynamıştır. Öldükten sonra eserleri milyonlar ediyor. En az benim kadar acı çekmiştir. İnsan yaşarken ödül almalı, güdümlü alkı olmaz, şike alkış bu... Şimdi bende yaşamıyorum aslında... Cumhuriyet'te ressam Agop vardı, "Üstad hiç yaşlanmıyorsun" demişler, hiç yaşamadım ki demiş. Yalçın Çetin'e ölüm döşeğinde albüm yapmışlar... Yaşarken olmalı herşey...

Günümüzde mizah dergiciliği eski canlılığını yitirdi. Bu durumu neye bağlıyorsunuz?

Oğuz Aral çizgisi taklit edilmiş ve yozlaştırılmıştır. Sulu mizahın kötüsünü yapmışlardır. Batıda da fantezi mizah var ama bizde çok yozlaştırıldı. Bir de sanatı sırf sergi olarak görenler var.

**BİR KARİKATÜR
USTASININ DRAMI...**

"İnanmak istemiyordum doğrusu... 44 yıl boyunca karikatür dergilerinin aranan ismi olacaksın, okuyucunun gönlünde taht kuracaksın, ulusal ve uluslararası yarışmalarda büyük ödüller alacaksın, adını mizahseverlerin beynine kazıyacaksın, sonra işsiz kalıp meyhanelere gidecek ve burada çakırkeyf olmuş insanlara "Karikatürlerimi görmek ister misiniz?" deyip, birkaç kuruş para kazanacak ve zeytin parasını çıkaracaksın!

Hayır, hayır, inanmak mümkün değildi gerçekten...

Sanatçısına sahip çıkmayan bir ülke olduğumuzu biliyordum! ama bu kadar da ummuyordum!

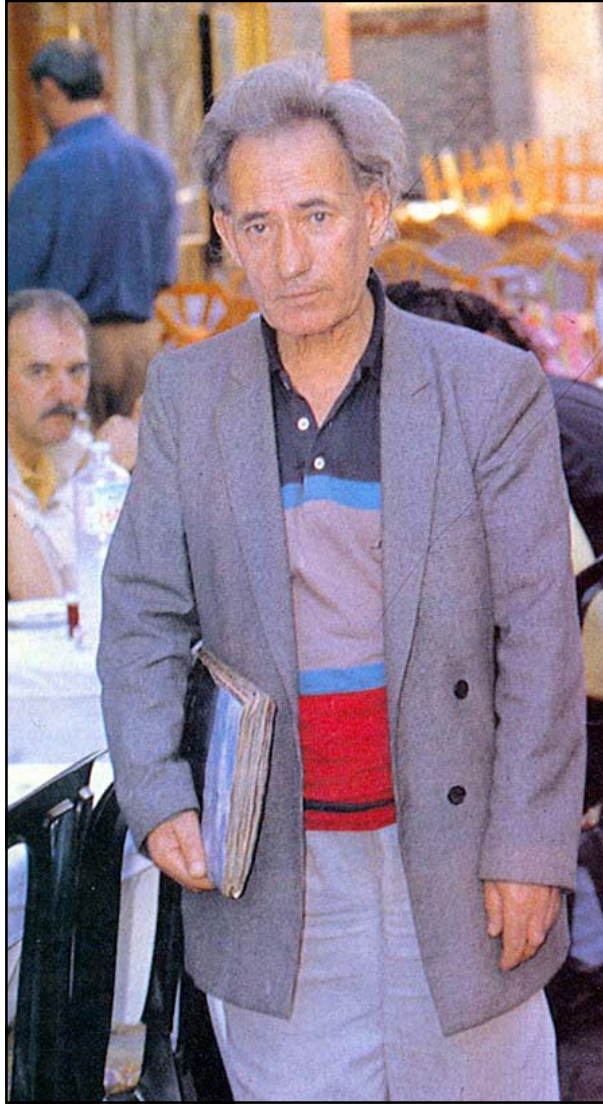
Öğrencilik yıllarımda tiryakisi olduğum "Akbaba" mizah dergisinin ünlü, başarılı ve yaratıcı çizeri Zeki Beyner, böyle bir duruma düşmezdi, düşmemeliydi... Kalabalık mekanlarda eline kalem kağıdı alıp portre yapabiliirdi tabii ki ama sarhoş sofralarına meze olmamalıydı...

Zeki Beyner'i bu duruma getirmemeliydik..."

NEBİL ÖZGENTÜRK

Star Dergisi

(Sabah Gazetesi İlavesi) 1990

**Sanat olması için illa sergi mi lazım?
Karikatür sanatına bakışınız nedir?**

Karikatür kalıplarından çıkmıştır. Adam güzel sanatları gidiyor, resim tekniğini kullanıyor bu karikatür oluyor. Karikatür yapmak farklı bir şey, buluş olması gerekir. Buluş, düşüncedir. Bulduğun espriyi çizgine göre biçimlendireceksin. Senin özgün çizginin dışında olmaması gerekir. Kendi kimliği içinde bir kişilik yaratıyorsun. Bosch ve Chaval'ın karikatürleri imzasız bile bellidir. Benim de bir kimliğim var. Turhan (Selçuk) ve Cafer (Zorlu) bu konuda iyi örneklerdir. Tan Oral'ın iyi deseni var. Karikatür çizgi olayıdır. Nota nasıl evrensel müzik diliyse, çizgi de karikatürün evrensel dilidir. Karikatür yazısız çizgi ile yorumdur. Yeni buluş yapmak zordur, Turhan Selçuk bu alanda en iyilerdendir.

Karikatürcülerin örgütlülüğü konusundaki düşünceleriniz?

Ne yazık ki karikatürcüler örgütlü olmalarına rağmen bir arada değiller. Metin (Peker) Ankara'dan buraya (İstanbul'a)

adam getiriyor ve oradan (Ankara'dan) derneği yönetiyor. Çoğu da çizer değil. Bu dayanışma mı? Dernek olmazsa karikatür adına hiç bir şey olmaz. Sanat adına vefa olması gerekir. Derneğin anatomisini çizmeye gerek yok, işlevi olan, işi bilenler yönetecek. Cumhuriyet'te lobi var. Dışarıdan kimseyi almazlar, lobi istemedikçe... Neresi sanat bunun? Değeri olan şeylere yer vermek gerekir.

Basında tekelleşmenin karikatüre etkisi nasıl oluyor?

Sedat Simavi ve Ali Naci Karacan basında en çok gazete batıran kişiler olarak bilinir. Ama hiçbir zaman patron olmamış gazetecilerdir. Milliyet gazetesi spor sayfası ile tutmuştu. Hatta "Tavuğun gerisi Milliyet'in arkası" derlerdi. Milliyet spor sayfasından okunurdu. Bugün gazetecilikle ilgisi olmayan işadamları ve patronlar tekelleşiyorlar. Ünlü futbolcuyu yazar yapıyorlar, olmuyor elbette. Bu durumda basını ve karikatürü hatta yaşamdaki herşeyi etkiliyor. Çoğu güdümlü şeyler yapıyorlar. Dinleri imanları para, hükümetler bile onlara ödün veriyor.

**FECO CONFERENCE
ST JUST LE MARTEL 2003**

This October FECO held its second conference, again in St. Just-le-Martel, France, during the second weekend of the Salon there. As a result of the comments made at least year's Conference some major changes to FECO structure were put forward by the FECO Board. The views of some Presi-dents who were unable to be there in person had been sent in before the Conference. FECO is de-lighted to report there was a great deal of agreement at the meeting and all the proposals were ac-cepted. A full report of the Conference and the decisions made there will appear in the next FECONews Magazine, which will be out soon.

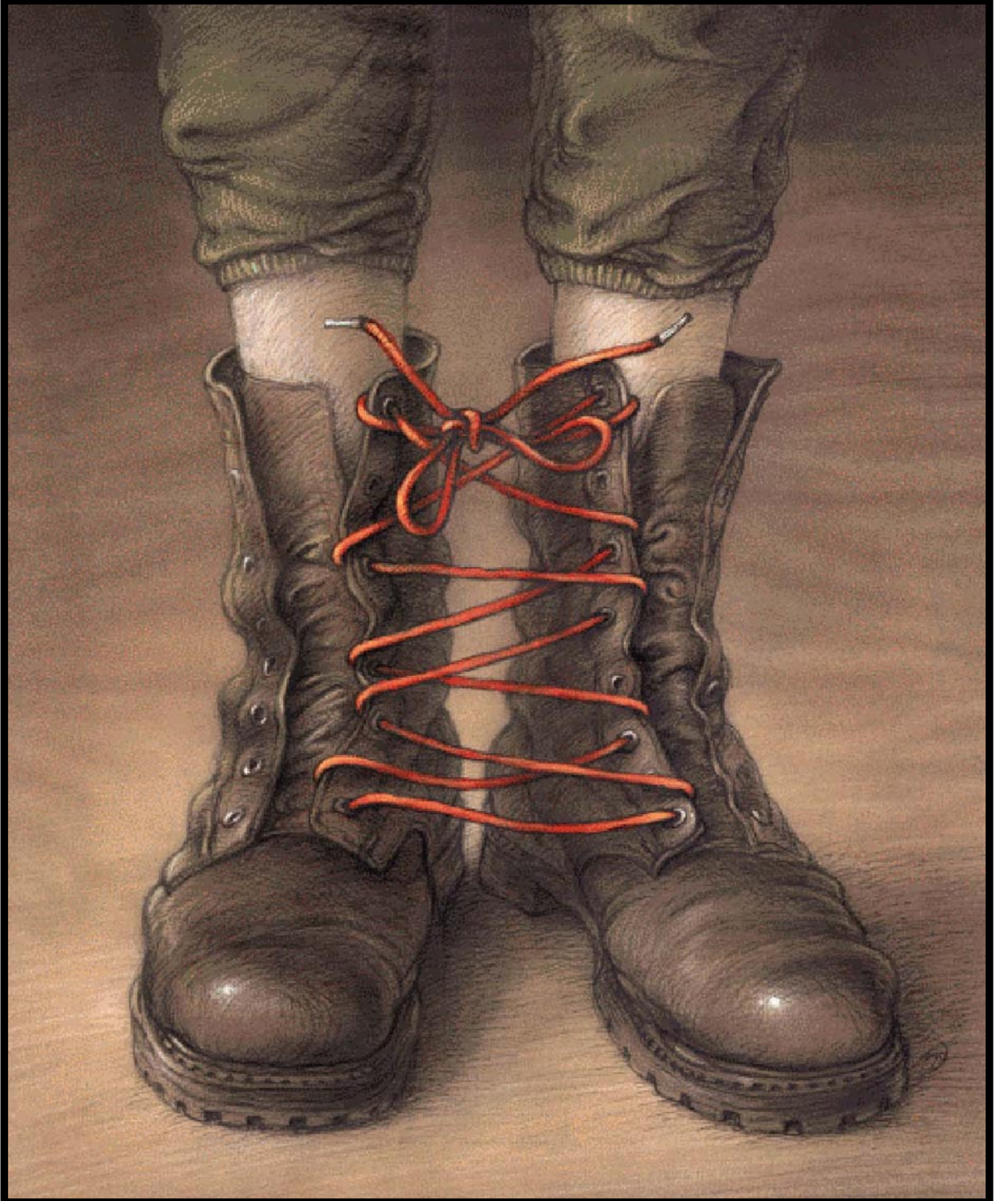
**G. VANDENBROUCKE
RECEIVES FECO
FELLOWSHIP AWARD**

For sometime FECO has felt that there is a need to recognize the efforts of people around the world who have made significant contribution to promoting the art of cartooning and to bringing cartoonists together. These people might not be cartoonists themselves but they are very much fans of our art. FECO is delighted to present the first of these FECO Fellow-ships to Gerard Vandenbroucke, the President of the St. Just-le-Martel Salon since it started 22 years ago. He was presented with the award by President General Roger Penwill and Secretary General Peter Nieuwendijk at this year's festival. The citation on the Award also recognises the work of the whole organising team of the Salon and the support of the villagers of St. Just-le-Martel. Roger Penwill
FECO President General

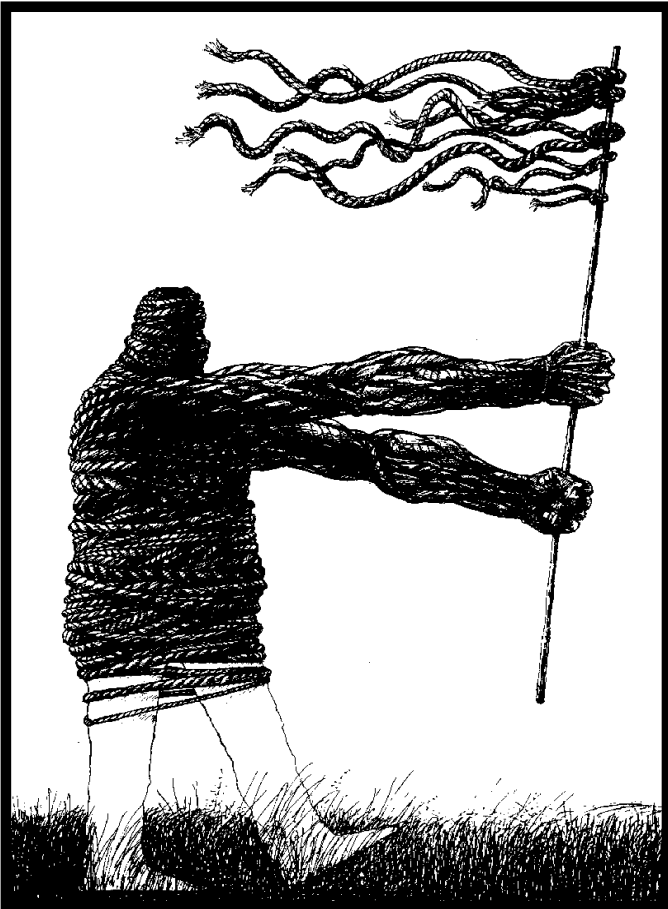
DÜNYA KARİKATÜRCÜLERİ-WORLD CARTOONISTS

Mikhail Zlatkovsky (Russia)

Mikhail Zlatkovsky is a political cartoonist and illustrator living in Moscow, but his original education was on the field of nuclear physics. He had been preparing for his Doctor of Science thesis, when in 1971, because of political reasons, he suddenly quit all his research and became a freelance artist/cartoonist. Almost immediately, he started participating in international cartoon competitions and soon became a familiar face on the cartoon world's horizon. He has won over 200 honours, about 50 of which grand and first prizes.

DÜNYA KARİKATÜRCÜLERİ-WORLD CARTOONISTS

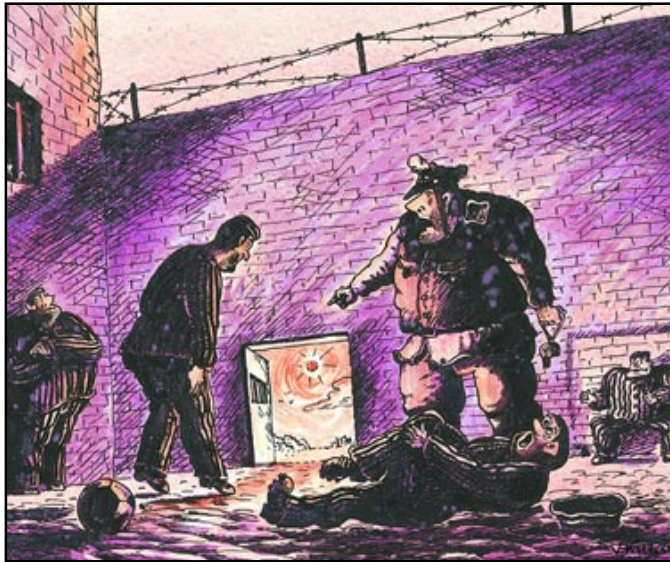

INT. DAEJEON CARTOON CONTEST 2003 (KOREA)

Theme Grand Prize: Vladimir Kazanevsky (Ukraine),
 Theme Gold Prize: Arkadi Saltykov (Belarus), Free Silver
 Prize: Zee Hyun Gon (Korea), Free Silver Prize: Azimi
 Gholamreza (Iran), Theme Bronze Prize: Juriy
 Kosobukin (Ukraine), Free Bronze Prize: Mihai Ignat
 (Romania), Free Bronze Prize: Han Pa Rang (Korea),
 Theme Bronze Prize: Yun Seong Cheol (Korea), Special
 Prize: Lee Jeong Heon (Korea)...

BRONZO PRIZE: HAN PA RANG (KOREA)

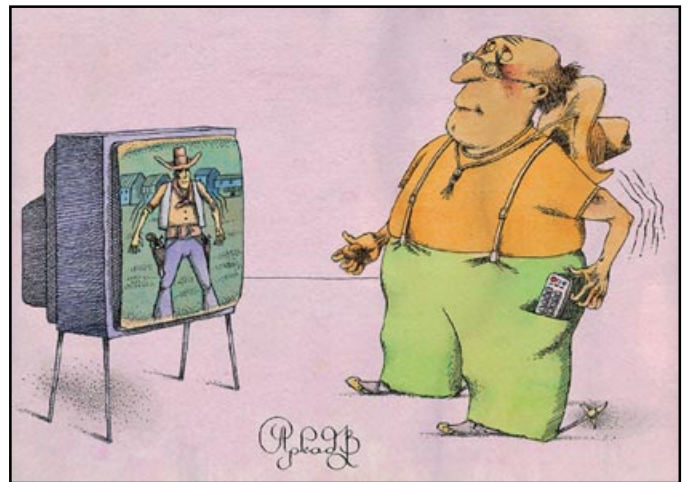
GRAND PRIZE: VLADIMIR KAZANEVSKY (UKRAINA)

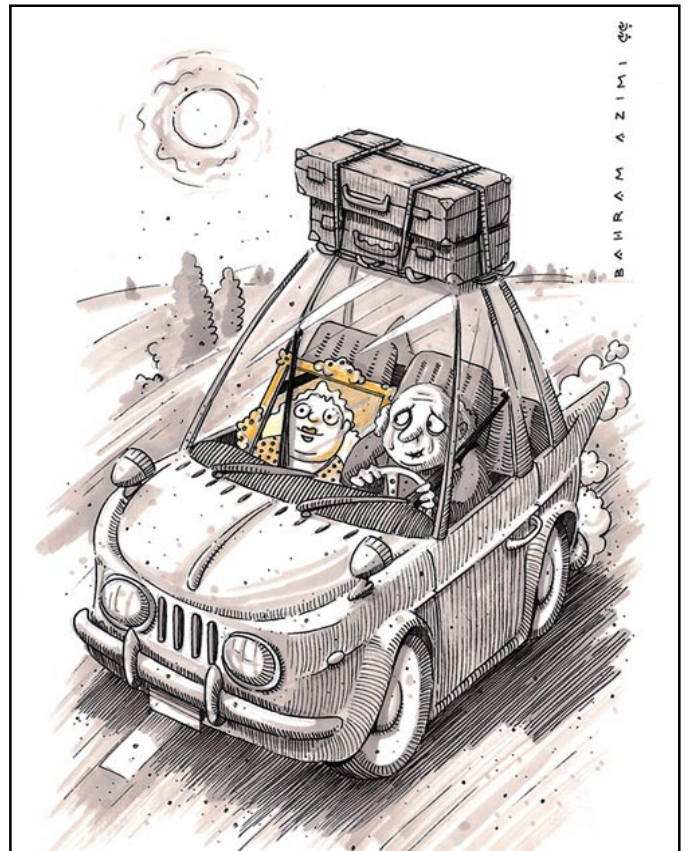
BRONZE PRIZE: MIHAI IGNAT (ROMANIA)

SPECIAL PRIZE: ZEE HYON GON (KOREA)

GOLD PRIZE: ARKADI SALTYSKOV (BELARUS)

SILVER PRIZE: AZIMI GHOLAMREZA (IRAN)

DÜZENLENEN VE SONUÇLANAN KARİKATÜR YARIŞMALARI/SERGİLERİ THE RESULTS OF THE CARTOON COMPETITIONS/EXHIBITIONS

Not: "Yeni Akrep" karikatür ve mizah dergisine yarışma albümü göndermeyen organizatörlerin yarışma duyuruları ve sonuçları yayınlanmaz... Karikatür yarışması şartlarını detaylı olarak yayınlama ücreti: Tam Sayfa: 300 Dolar., Yarım Sayfa: 150 Dolar... **Note: The announcements and the results of competitions of those organizers who do not send us their album of the contest, are not published in the "Yeni Akrep" magazine of cartoon and humour. The price of a full page announcement of the details of a cartoon contest is 300 dollars. Half page: 150 dollars...**

MOLLA NASREDDIN CARTOON CONTEST (AZERBAIJAN)

Themes: A) "Tsar and Jester"
B) "Free"

Size: A4 (100-300 Dpi)

Works: Maximum one entry in each section

Deadline: 22 December 2003

Prizes: First Prize:

(Diplom, Album),

Second Prize: (Diplom, Album),

Third Prize: (Diplom, Album),

Award of Success:

(Certificate, Album)...

Address:

cartoonists_union@yahoo.com

seyran-karikatura@box.az

INT. U MORISTI-A MAROSTICA CARTOON EXHIBITION (ITALIA)

Theme: "Trend"...

Section: A) Cartoon... B) Strips...

Work: Max. 3 cartoon... The works must be original, without titles and accompanied by author's entry-form and biography...

Size: Free...

Deadline: 15 January 2004

Prizes: "Scacchiera International Grand Prize" (Two Person-Cartoon or Strip Section...) Special Prize: (Five Person Cartoon or Strip Section...)

The works will not be returned and will be included in the "Umoristi a Marostica Museum"

Address: Umoristi a Marostica-36063 Marostica (Vicenza) Italia

INT. "SALUZZORIDENS" CARTOON CONTEST (ITALY)

Themes: A) "It's Always The Best That go First..." (Broadly speaking:

Therefore, not only people or personalities but objects as well (for example, record-players, etc.), eras (American indians, etc.), cultures, myths and the like) B) Are we people or animals?... C: Free Theme...

Work: Each artist can send a maximum of 2 drawings for each theme in form of drawing, cartoon or strip, with or without words...

Size: A4...

Deadline: 31 January 2004

Prizes: 1st: 500 €, 2nd: 150 €, 3rd: 100. €, Many Special Prize

Address: Broderie.it

c/o Franco Bongiovanni-Via Vacca 11-12037 Saluzzo (Cuneo) Italy

Detail Info: www.broderie.it

INTERNATIONAL "SATYRYKON" CARTOON EXHIBITION (POLAND)

Themes: A) "Humor and Social Satire" B) "Devil"

(Drawing without captions preferred...)

Work: Every section 4 cartoon...

Size: Maximum: A3...

Deadline: 01 February 2004

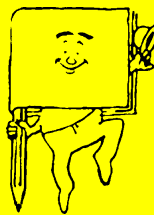
Prizes: Grand Prize+5.000 PLN., Gold Medal+4.400 PLN (Two Person), Silver Medal+4.100 PLN (Two Person), Bronze Medal+3.800 PLN (Two Person) Special Prize+3.000 PLN (Four Person)...

Address: Satyrykon 2004

International Exhibition

Chojnowska 2

59-220 Legnica-Poland

6TH INTERNATIONAL "KYOTO" CARTOON EXHIBITION (JAPAN)

Themes: "The humor of a new energy-For humanity and the environment..."

Work: Every section 4 cartoon...

Size: The maximum size of the works is 400mm x 300mm...

All works belong to the Kyoto Seika University-Cartoon Department Collection whether accepted or not... They will not be returned.

Deadline: 28 February 2004

Prizes: Gold Prize (One Person) 500.000 Yen., Silver Prize (One Person) 200.000 Yen., Bronze Prize (Three Persons) 100.000 Yen...

Address: Kyoto Seika University, Cartooning Department, 137 Kino-cho Iwakura Sakyo-ku Kyoto 606-8588 Japan

INT. BIENNIAL "EUROHUMOR" EVENT 2003-2004 (ITALY)

Themes: "Does power wear out?..."

Myth and tale... Wine... Fat is beautiful... Love at the internet age...

Work: Maximum of three drawings for each theme...

Size: Original... Standard A4...

Deadline: 01 March 2004

Prizes: There are prize (Money, nominations, hosting of personal exhibitions...) For each of the proposed themes for a total amount of 10.000 Euro ...

Address: Eurohumor Biennale

Internazionale del Sorriso

c/o Primalpe-Costanzo Martini Via

Carlo Emanuele III, 15

12100 Cuneo (Italy)

MEKTUP-LETTER

Değerli Hüseyin dost merhaba.
Öncelikle Yeni Akrep'in yeniden doğuşunun ikinci yıldönümünü can-ı gönülden kutluyorum.

Daha nice nice yıllara!
Kampai ve dahi Şerefe!
İzel Rozental

Sevgili Çakmak

10 yaşına giren "Yeni Akrep-New Scorpion"u ve tüm emek verenleri kutlar, daha nice sayılara ulaşmasını, karikatür kültürüne yaptığı katkılarının sürmesini dilerim.

Sevgiyle...

Nezih Danyal

Karikatür Vakfı/PK: 364

Yenişehir/Ankara/Turkey

Tel&Fac:+90 -312- 436 1516

nezih@danyal.com

http://nd-karikaturvakfi.org.tr/

Merhaba sevgili Çakmak,
Yeni Akrep'in 2. yaşını kutlar ve nice yayın yılları dilerim.

Böylesine güzel, olumlu bir derginin yayın yaşamına geçirilip dünyaya iletilmesi büyük bir özveri, çaba ve çalışma ister herhalde.

Seni de bu bağlamda (Bu çabana, özverine ve çalışmalarına hayranlıkla) kutlarım.

Bize bu özverili çabalarınızla çok zengin bir karikatür arşivi armağan ediyorsun.

Teşekkürler ve saygılar.

Sezer Odabaşioğlu

Sevgili Dostum,

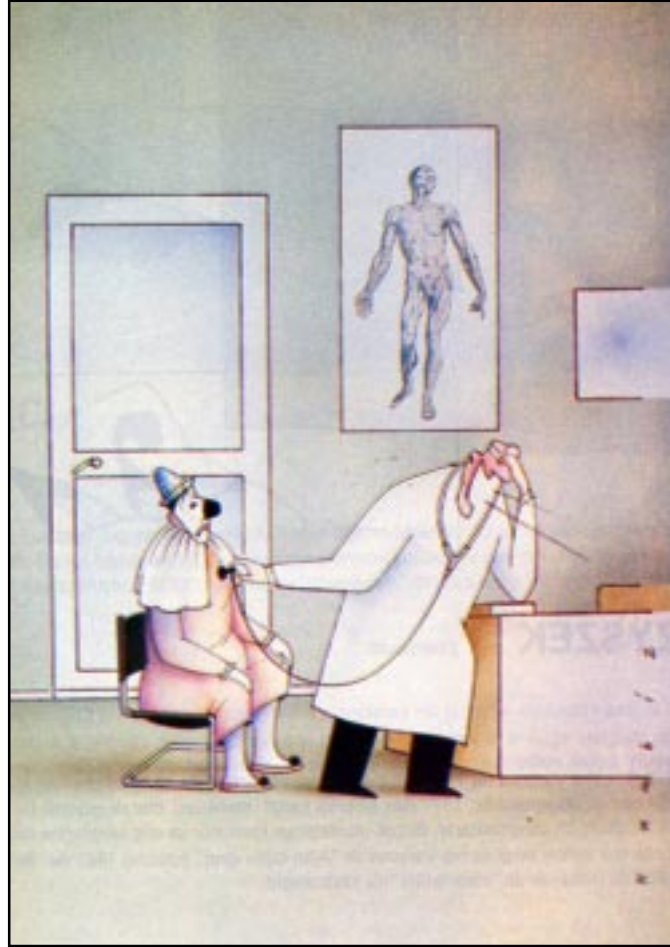
Akrep'in yeni sayısı için teşekkürler... Bu özel sayı da diğerleri gibi çok başarılı olmuş...

Emeğin, çaban için kutluyorum...
Esenlikle kal...

Sönmez Yanarda

DÜNYA KARİKATÜR SANATINDA BENZERLİKLER
SIMILARITIES IN THE WORLD CARTOON ART

HÜSEYİN ÇAKMAK

KAMBİZ DERAMBAKSH (IRAN)

5. International Simavi Cartoon Competition Album, 1987-Turkey

B u s a y f a d a yayınlayacağımız karikatürler, Dünya Karikatür Sanatı'ndaki benzer karikatürlerden oluşacaktır... Benzer karikatürleri yayınlamamızdaki amaç herhangi bir tartışma ortamı veya suçlama yaratmak a m a c ı n ı taşımamaktadır; sadece ve sadece Dünya Karikatür Sanatı'ndaki benzerlikleri ilginçlikleri ortaya çıkartmak ve tekrarlanmasını önlemektir...

The cartoons we are going to publish in this page are those examples from the World Cartoon Art which are similar to each other... By doing this, we do not have any aim of creating an atmosphere of discussion or accusing anyone... We aim only and only at showing the similarities in the World Cartoon Art and preventing their repeat...

IVAN HARAMIJA (CROATIA)

18. International Tolentino Humor Biennale Album, 1995-Italia

NEW SCORPION

INTERNATIONAL CARTOON AND HUMOR MAGAZINE (DECEMBER 2003) YEAR:2 ISSUE:17

KIBRIS TÜRK KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ'NDEN HABERLER

BICOF FUARINDA YER ALAN
K. T. KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ (FECO-CYPRUS) STANDI

KIBRIS TÜRK KARİKATÜR SANATI GÜNEY KORE'DEKİ "ULUSLARARASI BICOF COMICS VE KARİKATÜR FUARI" NDA YER ALDI...

Güney Kore'nin Seul şehrindeki "International Bucheon Cartoon Information Center" tarafından geleneksel olarak düzenlenen "6. Uluslararası Bicof Comics ve Karikatür Fuarı" 2-5 Eylül 2003 tarihleri arasında "Bucheon Cartoon Information Center"de gerçekleştirildi...

Dünyanın en önemli comics ve karikatür fuarlarından biri olan "Uluslararası Bicof Comics ve Karikatür Fuarı"nda bu yıl, "Kıbrıs Türk Karikatür Sanatı"na özel bir stand ayrılarak, Kıbrıs Türk Karikatürcüler Derneği'nin (FECO-Cyprus) gerçekleştirdiği faaliyetler ve yayınladığı kitaplar tanıtıldı... Fuar sonrasında hazırlanan 198 sayfalık fuar kataloğunda ise fuara katılan comics ve karikatür örgütlerini, sanatçıları, yayınevlerini tanıtıcı bilgilere de yer verildi...

Dünyanın birçok ülkesindeki comics ve karikatür örgütlerinin, sanatçıların ve yayınevlerinin katıldığı fuarda, karma ve kişisel comics-karikatür sergileri, çizgi film gösterileri ve comics-karikatür yayınlarının tanıtımı gerçekleştirildi...

Fuar sonrasında, "Bucheon Cartoon Information Center" koordinatörü Kate Lee tarafından, Kıbrıs Türk Karikatürcüler Derneği Başkanı Hüseyin Çakmak'a gönderilen mektupta, Kıbrıs Türk Karikatürcüler Derneği (FECO-Cyprus) standının en fazla ilgi gösterilen standlardan biri olduğu belirtildi... Kate Lee, mektubunda ayrıca, küçük bir ülke olan Kıbrıs'ın karikatür sanatı çalışmalarına hayran kaldıklarını belirtti ve geleneksel olarak düzenlenen "Uluslararası Bicof Comics ve Karikatür Fuarı"na Kıbrıs Türk Karikatürcüler Derneği'nden daha yoğun bir katılım beklediklerini vurguladı...

KIBRIS TÜRK KARİKATÜR SANATI KAR-COMICS WEB SAYFASINDA...

Türk karikatür sanatçısı İsmail Kar, "Kar-Comics" isimli web sayfasında, Kıbrıs Türk Karikatür Sanatı'nı detaylı bir şekilde tanıtan Türkçe-İngilizce web sayfaları hazırladı...

Hüseyin Çakmak'ın 1999 yılında yayımladığı "Kıbrıs Türk Karikatür Sanatı'nın Kısa Bir Özeti" isimli kitabın kaynak olarak alındığı "Kıbrıs Türk Karikatürü" web sayfalarında şu bölümlere yer verilmektedir: Kıbrıs Türk Karikatür Sanatı'nın Kısa Bir Özeti, Kıbrıs Türk Karikatürcüler Derneği, Kıbrıslı Türklerin Yayımladığı Karikatür Albümleri, Kıbrıslı Türklerin yayımladığı Mizah-Karikatür Gazeteleri ve Dergileri (Kokonoz (1896-1810), Akbaba (1897-1898), Davul (1920-1923), Zırlı (1947-1948), Karga (1964-1965), Amcabey (1965-1966), Akrep (1988-), Lololo (1993-1993), Kıbrıslı Türk Karikatürcülerinin Özgeçmişleri ve Karikatürleri (Ahmet Rifat Efendi, İsmet V. Güney, Şevki Çankaya, Ramiz Gökçe, Aziz Amerikalı, Tarık Arsal, Güner Pir, M. Serhan Gazioğlu, Erdoğan Baybars, Erten Kasımoğlu, Musa Kayra, Necmi Astam, Hüseyin Çakmak, Alper Susuzlu, Mustafa C. Azizoğlu, Zühal Denizci, Utku Karsu, Mehmet Ulubatlı, Mustafa Tozakı, Cemal Tuncer, Bertan Soyer, Arif A. Albayrak, Mehmet İlkerli, Erdinç İlkerli, Celal Deniz, Zafer Tutkulu)... Web sayfasına şu adresten ulaşmak mümkün: <http://www.kibriskarder.8m.com>

"HÜSEYİN ÇAKMAK-20. SANAT YILI KARİKATÜR SERGİSİ" NİN AÇILIŞINDA
HAZIR BULUNAN POLONYALI KARİKATÜR SANATÇILARI

"HÜSEYİN ÇAKMAK-20. SANAT YILI KARİKATÜR SERGİSİ"

POLONYA'NIN GUBIN ŞEHRİNDE AÇILDI...

Karikatür sanatçısı Hüseyin Çakmak'ın 20. sanat yılı nedeniyle daha önce Ankara'da açılan "Hüseyin Çakmak-20. Sanat Yılı Karikatür Sergisi", Polonya'lı karikatür sanatçısı Tomek Woloszyn'in yöneticiliğini yaptığı, Polonya'nın Gubin şehrindeki "Gubin International Edek Cartoon Gallery"de, 24 Ekim-30 Kasım 2003 tarihleri arasında gerçekleşti...

Polonyalı karikatür sanatçılarının, yazarların ve sanatseverlerin hazır bulunduğunda sergide Hüseyin Çakmak'a ait 50 adet karikatür sergilenmişti...

YENİ AKREP
SAHİBİ: AKREP YAYINCILIK.
GENEL YAYIN YÖNETMENİ: HÜSEYİN ÇAKMAK
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: MUSA KAYRA

ADRES: KIBRIS TÜRK
KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ
POSTA KUTUSU: 87
NICOSIA-CYPRUS
E-MAIL: yeniakrep@kibris.net
WEB PAGE:
www.kibris.net/yeniakrep